Senedd Cymru
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Adroddiad ar Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Rhif 2 ar y Bil Tybaco a Fêps

Mehefin 2025

1. Y Bil Tybaco a Fêps

Y cefndir

1. Cyflwynwyd y Bil Tybaco a Fêps ("y Bil") i Senedd y DU ar 5 Tachwedd 2024.

2. Gosododd Llywodraeth Cymru Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ("Memorandwm Rhif 1")[1] mewn cysylltiad â'r Bil gerbron y Senedd ar 20 Tachwedd 2024. Ystyriodd y Pwyllgor Femorandwm Rhif 1 yn ei gyfarfod ar 6 Chwefror a gosododd ei adroddiad[2] ar 28 Chwefror 2025.

2. Y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol

Y cefndir

3. Gosodwyd Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ("Memorandwm Rhif 2")[3] ar 4 Ebrill 2025. Cafodd ei gyfeirio at y Pwyllgor a'r dyddiad cau i gyflwyno adrodd arno oedd 6 Mehefin 2025.

---

[1] Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol: Y Bil Tybaco a Fêps
[2] Adroddiad ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Tybaco a Fêps
[3] Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 2

4. Ystyriodd y Pwyllgor Femorandwm Rhif 2 yn ei gyfarfod ar 21 Mai 2025.

3. Y darpariaethau y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

Trosolwg

5. Gosododd Llywodraeth y DU welliannau yn ystod Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin sy'n gofyn cydsyniad y Senedd mewn perthynas â'r canlynol:

- Cadarnhau oedran - cynhyrchion tybaco
- Cadarnhau oedran - fêps a chynhyrchion nicotin
- Peiriannau gwerthu cynhyrchion tybaco, fepio a nicotin
- Arddangos dyfeisiau sy'n gysylltiedig â thybaco mewn siopau neu leoedd ar-lein.

Barn Llywodraeth y DU am gydsyniad

6. Mae Llywodraeth y DU wedi ceisio cydsyniad ar gyfer gwelliannau i gymalau 1, 3, 10, 12, 14, 46 ac 48, gan ei bod wedi penderfynu eu bod yn sbarduno proses y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol. Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ag asesiad Llywodraeth y DU.

7. Nodwyd bod cymalau 1, 3, 10, 12, 14, 46 ac 48 oll yn sbarduno proses y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol a osodwyd ym Memorandwm Rhif 1.

8. Mae'r cymalau hyn fel y'u diwygiwyd, ac eithrio cymal 46 sydd wedi'i ddileu, yn parhau i wneud darpariaeth berthnasol o ran Cymru sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig. Diben y cymalau o hyd yw diogelu iechyd y cyhoedd yng Nghymru.

Barn Llywodraeth Cymru am gydsyniad

9. Ym mharagraff 35 o'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, mae Llywodraeth Cymru yn datgan y canlynol:

> *"mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn gan y DU gan fod angen dull gweithredu ledled y DU ar gyfer ymdrin â'r cynhyrchion hyn a bydd yn sicrhau cyfundrefn reoleiddiol*

gyson ac effeithiol ledled y DU. Rwy'n cefnogi'n gryf gynigion polisi y Bil ac rwyf felly'n argymell bod y Senedd yn cefnogi'r cynigion ac yn rhoi ei chydsyniad."

Ein barn ni

10. Mae mwyafrif ohonom yn cefnogi egwyddorion y Bil Tybaco a Fêps i greu cenhedlaeth ddi-fwg, i leihau'r defnydd o dybaco ac i helpu i fynd i'r afael â phroblemau fepio ymhlith pobl ifanc. Fel y cyfryw, nid ydym yn gweld rheswm na ddylai'r Senedd gefnogi'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol hwn.

11. Ni allai un Aelod gefnogi'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar sail pryderon am natur tymor hir, 'genedlaethol' y Bil.

12. Ar wahân, cofnododd un Aelod o'r Pwyllgor ei wrthwynebiad, mewn egwyddor, i ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar faterion sydd wedi'u datganoli i Gymru – sef iechyd y cyhoedd, gael ei deddfu drwy Fil Llywodraeth y DU.

Conclusion 1. Nid yw mwyafrif o'r Pwyllgor yn gweld rheswm na ddylai'r Senedd gefnogi Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 2.